

آیا می‌توان در دوران بارداری ام آر آی انجام داد؟

محققان می‌گویند انجام ام آر آی در سه‌ماهه اول بارداری هیچ آسیبی به جنین وارد نمی‌کند. این نتیجه با بررسی حدود یک و نیم میلیون تولد در ایالت انتاریوی کانادا که در سال‌های ۲۰۱۵-۲۰۰۳ اتفاق افتاده و مقایسه زنانی که در سه‌ماهه اول بارداری ام آر آی انجام داده‌اند با آن‌هایی که ندادند به دست آمده است. بچه‌های این زنان بعد از تولد تا سن چهارسالگی پیگیری شده‌اند.

بررسی نشان داد که انجام ام آر آی در سه‌ماهه اول بارداری احتمال بروز نقایص مادرزادی یا سرطان در نوزاد را حداقل تا سن چهارسالگی - که مطالعه تا آن زمان انجام شده - افزایش نمی‌دهد. مطالعات قبلی بی‌خطر بودن ام آر آی برای جنین در سه‌ماهه دوم و سوم بارداری را نشان داده است. قبلاً فکر می‌شد شاید در هنگام ام آر آی گرمای مختصر ایجاد شده در بدن بتواند به جنین آسیب برساند ولی مطالعه جدید علائمی از این آسیب را مشاهده نکرده است.

با این حال همین مطالعه نشان داد که اگر انجام ام آر آی در سه‌ماهه اول بارداری یا تزریق ماده گادولونیم باشد یعنی به اصطلاح ام آر آی با تزریق ماده حاجب انجام شده باشد احتمال مرده زایی و مشکلات پوستی در نوزاد مختصری افزایش می‌یابد.

دلیل انجام ام آر آی در دوران بارداری

اگر فرد در دوران بارداری علائمی داشته باشد که نیاز به توضیح نتایج معاینه برای شروع درمان داشته باشد اما نتواند تا بعد از زایمان کودک خود منتظر بماند پزشک ممکن است در چنین شرایطی انجام ام آر آی را برای او تجویز کند و از این روش برای تصویربرداری و دیدن داخل بدن که به تشخیص مشکل پزشکی کمک می‌کند، استفاده کند.

ام آر آی یک روش تشخیصی تصویربرداری است که به دلیل استفاده از امواج رادیویی و مغناطیسی قدرتمند برای تولید تصاویر از داخل بدن بسیار مورد استفاده قرار می‌گیرد. در این روش از اشعه استفاده نمی‌شود.

استفاده از ماده حاجب در طول ام آر آی در دوران بارداری

گاهی اوقات برای انجام تصویربرداری ام آر آی باید از یک ماده حاجب به نام گادولینیوم استفاده شود که در حین انجام اسکن به داخل رگ‌های بیمار تزریق می‌شود.

درست است که ماده حاجب موجب بهبود تصاویر ام آر آی می‌شود، اما به طور معمول در دوران بارداری نباید استفاده شود.

در صورتی که استفاده از ماده حاجب در دوران بارداری به تشخیص پزشک ضروری باشد برای اطمینان از ضروری بودن کنتراست قبل از عمل با رادیولوژیست نیز باید مشورت نمود.

از روشی MRI در زمان بارداری برای بررسی موارد زیر استفاده می‌شود:

- بررسی اختلالات دستگاه عصبی مرکزی مانند تومورهای مغزی؛ ی جریان خون مغزی-عروقی در موارد مسمومیت بارداری؛

- بررسی شکم و فضای خلف صفاق؛

- بررسی ضایعات و سنگ‌های کلیه؛

- بررسی ضایعات دستگاه گوارش؛

- بررسی توده‌های لگنی؛

- تایید وجود ترومبوز در وریدهای لگنی؛

- درد قسمت تحتانی شکم.

کدام اسکن‌ها در بارداری قابل انجام است؟

برای ارزیابی سلامت جنین در دوران بارداری از فناوری‌های سونوگرافی استفاده می‌شود که روشی کاملاً ایمن و غیرتهاجمی است و می‌تواند تصاویر مفصلی از جنین را فراهم کند.

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مشهد

منبع:

MRI in first trimester of pregnancy not associated with increased risk to fetus, Journal of the American Medical Association, SEPTEMBER 6, 2016

**گردآوری: خانم فاطمه وطن دوست
کارشناس تجهیزات و ملزومات پزشکی**